

Editörden

Psikiyatri yazınında özellikle akademik yazının en dinamik unsuru olan psikiyatri dergileri konusunda tartışılması gereken çok şey var. Tıp yazının ve dergilerinin sahip olduğu ortak genel sorunlar dışında psikiyatrye özgü sorunlar var. Ama bunların halen yayınlanmakta olan psikiyatri dergilerinin gündeminde olup olmadığını, ne denli öncelik verdiğini bilmiyorum. Dergilerin bir kısmı SCI-E kapsamında taranmanın getirdiği bir rahatlıkla kendilerine ulaşan çok sayıda yazının değerlendirilmesi ve yayınlabilir hale gelmesi için çaba gösteriyorlar. SCI-E de taranmayan dergilerin büyük kısmı da bu indekste yer alabilmek için yoğun bir çaba sergiliyorlar. Akademik yükseltme ölçütlerinin dayattığı bu gerilim bir yandan hipotetik olarak güçlü ve özellikle toplumsal yararlılığı yüksek bilimsel gelişmelere yön veren araştırmaların yayınlanmasından çok, hızlı üretilen, biyolojik temelli, yöntem bilimsel olarak daha sofistike ama hedef derginin ilgi alanına giren konularda sorulara yanıt vermeye çalışan ve birazda yöntemini bu ihtiyaca adapte eden araştırmaların yapılmasına yol açıyor. Bu zeminde dergiciliğin sorunları üzerine bir ortak tartışma yürütülmüyor. Bir ihtiyaç var ama biz bu ihtiyacın farkında değiliz.

Çok sık yaşadığımız sorunların başında hakemlik değerlendirme aşamasındaki güçlükler var. Hakemlik gönüllü bir çalışma ve büyük özveri istiyor. Akademik ortamda genç akademisyenler için hakemlik yapmak yazıların nesnel değerlendirilmesi ve nitelikli bir eleştiri sürecinden geçerek bilimsel niteliği yüksek makalelere dönüşmesi yanında onların akademik gelişmelerinde de yararlı olan önemli bir araç oluyor. Bazı konularda özellikle kıdemli akademisyenlerin değerlendirmelerine gereksinim duyuyoruz ama ne yazık ki bu her zaman olanaklı olmuyor. Bu sorun hızlı değerlendirme konusunda da güçlüklerle yol açıyor

Diğer bir sorun "duplikasyon" sorunu. Yazarlar aynı anda farklı dergiler gönderiyor ve dergilerdeki değerlendirme süreçlerine göre birinde geri çekiyorlar. Bu duplikasyon kazalarına, etik sorunlara ve buna bağlı editöryal önyargıların oluşmasına da yol açıyor.

Yazıların internetten ulaşılabilir olması basılı derginin okunmasını azalttı. Bu da derginin tüm yazılarının okunup tartışılması kimi zaman editöre mektup biçimindeki tartışmaların azalmasına hatta kaybolmasına yol açtı. Dergilerde makaleler dışında yer alan tez tanıtımı, kitap tanıtımı, kongrelerin değerlendirilmesi, dil tartışmaları gibi psikiyatri tarihine iz bırakan tartışmalarında yapılmamasına ve hatta önemsenmemesine yol açtı. Değersizleştirildi. Abone olmak bir gereksinim olmaktan çıktı. Birçok dergi artık çok az sayıda basılıyor. Bu da daha çok tarayan kuruluşlara, kütüphanelere vs. göndermek için yapılıyor.

Benim aklıma gelmeyen ama diğer dergi editörlerinin de tespit ettiği ve üzerine düşündüğü sorunlar vardır. Önerilerde elbette. Ama bunlar düşünce de kalıp bir tartışma sürecine girmedikçe, pratiğe yansımada dergiciliğini niteliği ve standartlarında beklenen gelişme de olmayacaktır. Daha önce bazı kongrelerde bu bağlamda panel ve konferanslar gerçekleştirildiğini anımsıyorum. Ama bu toplantıda konuşulanların da pratik bir yansıması olmadığını düşünüyorum. Kanımca ülkemizdeki psikiyatri dergi editörlerinin katıldığı kapsamlı bir çalışmaya gereksinim var. Sorunların, çözüm önerilerinin tartışıldığı, etik, bilimsel ve teknik standartların tartışılarak belirlendiği, ortak değerlerin geliştirildiği ve devam edecek toplantılara gereksinim var. Böyle bir toplantı alandaki tüm dergilerin birbiriyle rekabet etmelerinden öte kendileriyle yarışarak birlikte yükselme ve niteliğini artırma şansı, geliştirdiği değerlerle diğer alanlardaki bilimsel yayıncılığa da örnek olma ve yön verme gücü kazanacaktır.

Ben bu içerikte bir toplantının gecikmeden yapılmasını, en azından bir günlük bir çalıştayın düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum Bu diğer psikiyatri dergi editörleri ve editörler kuruluna açık bir çağrımızdır. Bu çağrımızın yanıt bulması durumunda Klinik Psikiyatri Dergisi ve Antalya Terapi Tıp Merkezi olarak bu etkinliğin gerçekleşmesi için öncülük etmeye ve gereken çabayı sergilemeye hazır olduğumuzu belirtmek isteriz.

Saygılarımla

Doç. Dr. Burhanettin Kaya

Editörler ve Yayın Kurulu adına